

HK.045.10.2025

Augustów, 18 marca 2025 r.

OCENA OBSZAROWA JAKOŚCI WODY NA TERENIE GMINY AUGUSTÓW ZA 2024 ROK

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Augustowie na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2024 r. poz. 416); art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2024 r. poz. 757 ze zm.), § 23 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r. poz. 2294), dokonał oceny obszarowej jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz szacowania ryzyka zdrowotnego na terenie gminy Augustów za 2024 rok.

1. Wykaz producentów:

W 2024 r. mieszkańcom gminy Augustów wodę przeznaczoną do spożycia dostarczało 8 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę zarządzanych przez:

- „OPTIMA” Sp. z o.o., Al. Zwycięstwa 6, 19-400 Olecko
- Wodociągi i Kanalizacje Miejskie Sp. z o.o. ul. Filtrów 2, 16-300 Augustów
- Gminę Bargłów Kościelny ul. Augustowska 58, 16-320 Bargłów Kościelny

łącznie wodociągi te zaopatrywały 6131 osób z 6410 osób zamieszkałych na terenie gm. Augustów (stan na dzień 31.12.2023 r. wg GUS).

Tabela. 1. WODOCIĄGI ZBIOROWEGO ZAOPATRZENIA W WODĘ NA TERENIE GMINY

Producent wody	Nazwa wodociągu/ zaopatrywane miejscowości	Wielkość produkcji wody [m3/doba]	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę	Sposób uzdatniania/ dezynfekcja	Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów	Ocena jakości wody na koniec 2024 r.
OPTIMA Sp. z o.o. Al. Zwycięstwa 6 19-400 Olecko	wodociąg Grabowo: Grabowo, Grabowo Kolonia, Biernatki	79	0,291	odżelazianie, dezynfekcja wg potrzeb	Nie dotyczy	przydatna do spożycia
	wodociąg Janówka: Janówka	65,8	0,489	odżelazianie, dezynfekcja wg potrzeb	nie dotyczy	przydatna do spożycia
	wodociąg Rutki: Jeziorki, Rutki Nowe, Rutki Stare, Turówka, Żarnowo Drugie, Żarnowo Trzecie	262,5	0,828	odżelazianie, odmanganianie, dezynfekcja wg potrzeb	nie dotyczy	przydatna do spożycia
	wodociąg Pruska Mała: Pruska Wielka, Pruska Mała,	690,8	1,797	odżelazianie, odmanganianie, dezynfekcja wg potrzeb	nie dotyczy	przydatna do spożycia

	Biernatki, Chomontowo, Jabłońskie, Mazurki, Mikołajówek, Posielanie, Topitówka, Turówka, Żarnowo Drugie, Żarnowo Trzecie, Augustów (ul. Rajgrodzka, ul. Wycieczkowa)					
	wodociąg Netta Druga: Bór, Gliniski, Gabowe Grądy, Netta Pierwsza, Netta Druga, Netta Folwark, Promiski, Świderek, Uścianki, Żarnowo Pierwsze, Obuchowizna	466,5	1,221	odżelazianie, odmanganianie, lampa UV	żelazo - 65 dni	przydatna do spożycia
Wodociągi i Kanalizacje Miejskie Sp. z o.o. ul. Filtrowa 2, 16-300 Augustów	Wodociąg Augustów: Czarnucha, Ponizie, Białobrzegi, Kolnica, Kolnica Nowa, Rzepiski, Komaszówka, Twardy Róg	4240	1,361	napowietrzanie, filtrowanie, odżelazianie, odmanganianie	nie dotyczy	przydatna do spożycia
Gminę Bargłów Kościelny ul. Augustowska 58, 16-320 Bargłów Kościelny	Wodociąg Bargłów Kościelny: Netta Folwark, Netta Druga	305	0,003	odżelazianie, odmanganianie, lampa bakteriobójcze	fluorki – 21 dni	przydatna do spożycia
	Wodociąg Pomiany: Rutki Nowe	563	0,005	odżelazianie, odmanganianie, lampa bakteriobójcze	ogólna liczba mikroorganizmów - 14 dni	przydatna do spożycia

2. Jakość wody:

W 2024 r. w wodociągach PRUSKA MAŁA, JANÓWKA, GRABOWO, NETTA DRUGA, RUTKI NOWE pobrano 33 próbki wody do badań w zakresie parametrów grupy A i parametrów grupy B (Tabela 2).

Tabela 2. ZESTAWIENIE PRÓB WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA POBRANYCH W 2025 R.

Liczba próbek pobranych w ramach kontroli urzędowej Inspekcji Sanitarnej			Liczba próbek pobranych w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządcę wodociągu		
w zakresie parametrów grupy A	w zakresie parametrów grupy B	w zakresie żelaza	w zakresie parametrów grupy A	w zakresie parametrów grupy B	w zakresie żelaza
2	3	3	16	5	4

Przeprowadzono łącznie 2 kontrole urzędowe stanu sanitarno-technicznego w/w wodociągów. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Augustowie wydał 28 ocen jakości wody do spożycia przez ludzi, w tym:

- 27 ocen pozytywnych,
- 1 ocenę warunkową.

Wydano 2 komunikaty dotyczące jakości wody:

- 1 komunikat o pogorszeniu jakości wody,
- 1 komunikat o poprawie jakości wody.

WODOCIĄGI: BARGŁÓW KOŚCIELNY, POMIANY, AUGUSTÓW
Nie pobierano prób na terenie gminy Augustów.

Na koniec 2024 roku woda w wodociągach Augustów, Grabowo, Netta Druga, Janówka, Rutki Nowe, Pruska Mała, Pomiany i Bargłów Kościelny była przydatna do spożycia przez ludzi.

3. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów jakości wody, działania naprawcze, prowadzone postępowania administracyjne – w 2024 r.

W trakcie 2024 r. na terenie gminy Augustów stwierdzano przekroczenia parametrów:

- żelazo w Wodociągu Netta Druga;
- fluorki w Wodociągu Bargłów Kościelny ;
- ogólna liczba mikroorganizmów w Wodociągu Pomiany.

W związku z tym, wydano komunikaty o stwierdzeniu ponadnormatywnej wartości parametrów: żelaza i fluorków w wodzie do spożycia. Jednocześnie wszczęto postępowanie administracyjne w dwóch wodociągach i wydano decyzje administracyjne z uwagi na pogorszenie jakości wody (Tabela 3).

TABELA 3. WYKAZ PRZEKROCZEŃ DOPUSZCZALNYCH WARTOŚCI PARAMETRÓW FIZYKOCHEMICZNYCH W WODOCIĄGACH ZAOPATRUJĄCYCH LUDNOŚĆ NA TERENIE GMINY WRAZ Z INFORMACJĄ O DZIAŁANIACH NAPRAWCZYCH PODJĘTYCH PRZEZ ZARZĄDCĘ ORAZ PROWADZONYM POSTĘPOWANIU ADMINISTRACYJNYM.

Lp.	Nazwa wodociągu	Kwestionowane parametry	Działania naprawcze prowadzone przez właścicieli zarządców wodociągów	Postępowanie administracyjne i inne działania PIS
1.	Wodociąg NETTA DRUGA	żelazo 410±80 µg/l, (zalecany zakres wartości do ≤200 µg/l)	płukanie filtrów I i II stopnia, regulacja napowietrzania i automatycznego płukania filtrów i sieci wodociągowej, montaż lampy bakteriobójczej	Wydano decyzję administracyjną
2.	Wodociąg BARGŁÓW KOŚCIELNY	Fluorki 1,74±0,18mg/l (zalecany zakres wartości 1,5 mg/l)	Uszczelnianie i wymiana zasów, wymiana nawiertek, wymiana uszczelnień rur, wymiana hydrantów przeciwpożarowych	Wydano decyzję administracyjną

3.	Wodociąg POMIANY	Ogólna liczba mikroorganizmów 280 [220;360] jtk/ml. Zaleca się, aby wartość tego parametru nie przekraczała: - 100 jtk /1 ml w wodzie wprowadzanej do sieci wodociągowej, - 200 jtk /1 ml w kranie konsumenta.	w związku z incydentalnym wystąpieniem przekroczenia parametru pobrano próbki wody do badań z 2 punktów w SUW, które nie wykazało dalszego przekroczenia	Nie prowadzono postępowania administracyjnego
----	------------------	--	--	---

4. Wpływ ponadnormatywnych parametrów na zdrowie

Wodociąg NETTA DRUGA

Żelazo to parametr wskaźnikowy. Określa zawartość tego pierwiastka w badanej wodzie. Dopuszczalna wartość tego parametru w wodzie do spożycia wynosi 200 µg/l zgodnie z rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W wodach powierzchniowych i głębinowych występuje w sposób naturalny w ilościach zależnych od budowy i składu mineralnego podłoża. Szczególnie duże stężenie żelaza, a także manganu spotyka się w wodach głębinowych. Poza tym źródłem żelaza mogą być ścieki przemysłowe, korozja rur i wody kopalniane. W wodzie wodociągowej podwyższone stężenie żelaza występuje w przypadku nieprawidłowo prowadzonego uzdatniania, tzw. odżelaziania.

Żelazo jest pierwiastkiem, którego codzienne spożycie w pewnych ilościach jest niezbędne dla zdrowia, przede wszystkim dla prawidłowego funkcjonowania układu krwiotwórczego, mięśni oraz wielu enzymów, biorących udział w licznych reakcjach biochemicznych. Żelazo występujące w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadmiernych ilościach w warunkach panujących w systemach dystrybucji wody wykazuje tendencję do wytrącania się w formie trudno rozpuszczalnych osadów o rdzawo-brunatnej barwie oraz nadają wodzie przykry smak i zapach. Sieć wodociągowa traci stopniowo sprawność z powodu jej zatykania się masami żywych i obumierających bakterii.

Podwyższone stężenie żelaza i manganu w wodzie przeznaczonej do spożycia stanowi największy problem w przypadku małych wodociągów z uwagi na trudności technologiczne i finansowe w przeprowadzeniu działań naprawczych. Przekroczenia wartości żelaza i manganu mogą prowadzić do niepożądanych zmian właściwości organoleptycznych wody, mogą budzić uzasadnione zastrzeżenia konsumentów.

Wodociąg BARGŁÓW KOŚCIELNY

Fluor dostarczany jest do organizmu człowieka drogą pokarmową oraz drogą oddechową. Woda do picia dostarcza około 60% tego pierwiastka, a pozostała reszta pożywienia 35%. Pozostała część 5% fluoryzowane pasty do zębów. Te kalkulacje są oparte przy założeniu, że woda do picia nie przekracza poziomu 1 mg fluorków na litr wody. Przy poziomach oscylujących około wartości 0,5 mg fluorków na litr wartość ta jedynie z wody wzrośnie do prawie 90-100%. Dzienna, bezpieczna podaż fluoru dla osoby dorosłej nie powinna przekraczać 4 mg fluorków na dobę. W przypadku noworodków, dzieci te wartości są 3-4 razy mniejsze. Tak więc wzrost zawartości fluoru w wodzie do picia powyżej wartości 1,5 mg na litr może skutkować przekroczeniem dziennego, bezpiecznego spożycia fluoru.

Podwyższone wartości fluorków w wodzie w przedziale 1,5 do 2,5 mg/l mogą już negatywnie oddziaływać na organizm ludzki. Głównym czynnikiem będzie ilość zaabsorbowanego fluoru w dostarczonej wody.

W następstwie spożywania wody ze zbyt dużą zawartością fluorków w pierwszej kolejności może się

pojawić delikatna zmiana zabarwienia zębów. Następnie może dojść do zwiększonego prawdopodobieństwa wieloodłamkowego złamania kości lub też lekka niewydolność wątroby oraz nerek. W tym okresie rekomendowane jest spożywanie jak najmniejszej ilości wody z dotychczasowego ujęcia w celach kulinarnych. Dodatkowo odradza się stosowania akcji fluoryzacji zębów i rekompensuje stosowanie past do zębów bez fluoru. Biorąc pod uwagę logistykę przedsięwzięcia okres odstępstwa nie powinien być dłuższy niż dwa lata.

Wodociąg POMIANY

Ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C

Udostępnianie do spożycia i produkcji wody o zanieczyszczeniach mikrobiologicznych stanowi zagrożenie dla zdrowia i życia jej użytkowników. Obecność parametru ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C w wodzie uzdatnionej sugeruje jej nieprawidłowy proces uzdatniania lub wtórne zanieczyszczenie.

Natomiast bakterie oznaczane w temperaturze 22°C są to z reguły naturalne organizmy występujące w wodach czy glebie. Przyjmuje się, że jeśli występują licznie wówczas są wskaźnikiem zanieczyszczenia organicznego. Są to organizmy bardzo rozpowszechnione i rozkładają martwą materię organiczną. Część z tych bakterii wspomaga procesy uzdatniania wody zarówno powierzchniowej jak i podziemnej. Do procesów technologicznych wspomaganych przez bakterie czy też odbywających się przy ich udziale zalicza się: usuwanie azotu amonowego z wody, usuwanie (utlenianie) manganu, żelaza, siarczków z wody podziemnej, utlenianie materii organicznej do dwutlenku węgla. Bakterie realizujące te procesy rozwijają się głównie na filtrach tworząc tzw. błonę biologiczną, ale jeśli określone wskaźniki przedostaną się przez filtry wówczas mogą się rozwijać tam, gdzie mają pożywkę czyli na sieci wodociągowej, w zbiornikach wody czystej. Stąd tak ważne jest maksymalne uzdatnienie wody wodociągowej co wpływa bezpośrednio na tzw. stabilność biologiczną wody.

5. Zgłoszone reakcje niepożądane związane ze spożyciem wody na danym obszarze:

W 2024 r. osoby korzystające z wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pochodzącej z wodociągów zlokalizowanych na terenie gminy Augustów nie zgłaszały reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody.

6. Szacowanie ryzyka zdrowotnego:

Zarządca wodociągów współpracował z organami Inspekcji Sanitarnej, uzgadniając i realizując i realizując harmonogram pobierania próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej. Przekazywał sprawozdania z badań laboratoryjnych Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Augustowie.

Konsumenci byli informowani o jakości wody poprzez umieszczenie informacji na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Augustowie oraz stronie internetowej właściciela/zarządcy wodociągów, a także przez konserwatorów obsługujących poszczególne wodociągi.

Powyższą ocenę obszarową o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie gminy Augustów, należy przekazać ludności korzystającej z wody z w/w wodociągów.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Augustowie
Agata Augusewicz
/dokument podpisany elektronicznie/

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Augustów, ul. Mazurska 1C, 16-300 Augustów
2. a/a

